

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľa: **JUDr. A.**, bytom M., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/82/2009-32 zo dňa 10.12.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/82/2009-32 zo dňa 10.12.2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutia odporkyne č. X. zo dňa 11.2.2009 a 15.5.2009 o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, ktorý bol prekvalifikovaný na starobný dôchodok. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu odporkyni nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutia odporkyne boli zákonné. Konštatoval, že navrhovateľovi bol na podklade § 293az zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) v znení zákona č. 449/2008 Z.z. zvýšený invalidný dôchodok od 1.7.2005 o 8,85%, teda o 6 714 Sk mesačne, celkom na sumu 8 245 Sk mesačne s odôvodnením, že invalidný dôchodok sa podľa § 263 ods. 9 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z.z. považuje za starobný dôchodok. Krajský súd nepovažoval námietky navrhovateľa za opodstatnené a pretože sa stotožnil so závermi odporkyne, v podrobnostiach len poukázal na príslušnú časť odôvodnenia rozhodnutia odporkyne zo dňa 15.5.2009.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie s odôvodnením, že požiadal o prepočet starobného dôchodku podľa § 293aw zákona, no jeho žiadosť bola zamietnutá. Na jeho opravný prostriedok reagovala odporkyňa vydaním nového rozhodnutia zo dňa 15.5.2009, ktorým zamietla žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, hoci on o zvýšenie invalidného dôchodku nežiadal, čím odporkyňa zmenila obsah jeho návrhu. Uviedol, že § 293aw zákona mal odškodniť starodôchodcov, ktorým boli dôchodky priznané pred 1.10.1988, medzi ktorých patrí a poberateľom starobného dôchodku bol aj v roku 2008, čo odporkyňa tiež potvrdila. Výška dôchodku bola pred 1.10.1988 vypočítaná z redukovaného priemerného mesačného zárobku 3 000 Kčs. Poukázal na to, že dôchodcovský vek dosiahol 23.11.1982, teda pred rokom 1988, no v dôsledku politického prenasledovania dostal infarkt a keďže dôchodky boli vtedy rovnaké, nemal žiaden dôvod na to, aby v roku 1982 požiadal o starobný dôchodok. Žiadal, aby súd prihliadol na účel ustanovenia § 293aw zákona – odškodniť starodôchodcov poberajúcich v dobe účinnosti zákona č. 449/2008 Z.z. starobný dôchodok, inak by uprednostňovaním sémantického výkladu tohto ustanovenia – že v roku 1976 bol invalidným – bolo poškodené jeho právo v zmysle čl. 389 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu odvolacích dôvodov, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade

s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 263 zákona **invalidný dôchodok** a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli **priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003**, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku (ods. 1).

Invalidný dôchodok uvedený v odseku 1, ktorého poberateľ pred 1. januárom 2004 dovърšil vek najmenej 60 rokov, ak ide o muža, alebo vek najmenej 57 rokov, ak ide o ženu, sa považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok (ods. 9).

Podľa § 293aw ods. 1 zákona **ak suma starobného dôchodku určená podľa predpisov účinných pred 1. októbrom 1988** bola vypočítaná z priemerného mesačného zárobku 3 000 Sk, starobný dôchodok sa zvýši odo dňa splátky splatnej po 31. decembri 2008 o sumu 26,60 eura.

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku, ktorý mu bol priznaný na základe jeho žiadosti zo dňa 20.9.1976, a to rozhodnutím zo dňa 29.12.1976 vydaným podľa § 25 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, pričom suma dôchodku bola vypočítaná z redukovaného priemerného mesačného zárobku.

Rozhodnutím zo dňa 9.6.2005 odporkyňa oznámila navrhovateľovi, že v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 263 ods. 9 zákona sa od 1.1.2005 invalidný dôchodok navrhovateľa považuje za starobný dôchodok.

Žiadosťou zo dňa 30.1.2009, predloženou odporkyni dňa 3.2.2009, označenou ako „prepočet dôchodku“, sa navrhovateľ domáhal prepočtu dôchodku vzhľadom k tomu, že obmedzeniami hornej hranice bol poškodený na dôchodku.

Na základe tejto žiadosti odporkyňa rozhodnutím zo dňa 11.2.2009 zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie sumy starobného dôchodku s poukazom na § 293aw zákona v znení zákona č. 449/2008 Z.z. s odôvodnením, že invalidný dôchodok mu bol priznaný od 15.10.1976 a po dosiahnutí dôchodkového veku nepožiadal o priznanie starobného dôchodku, t. j. nebol vykonaný výpočet starobného dôchodku.

Uvedené rozhodnutie napadol navrhovateľ opravným prostriedkom doručeným odporkyni dňa 3.3.2009, v ktorom uviedol, že nemal žiadnu povinnosť a ani nepovažoval za potrebné o starobný dôchodok požiadať, lebo nebol vyšší ako invalidný dôchodok. Tento mu odporkyňa sama zmenila na starobný dôchodok s poukazom na § 263 ods. 9 zákona.

Krajský súd uznesením č. k. 12Sd/82/2009-7 zo dňa 14.5.2009 uložil odporkyni vydať nové rozhodnutie s ohľadom na vyjadrenie odporkyne k opravnému prostriedku navrhovateľa, v zmysle ktorého odporkyňa námietky navrhovateľa považovala za čiastočne odôvodnené.

Zmenovým rozhodnutím zo dňa 15.5.2009 odporkyňa podľa § 293aw zákona v znení zákona č. 449/2008 Z.z. zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku, ktorý bol prekvalifikovaný na starobný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľovi nebol priznaný starobný dôchodok podľa právnych predpisov účinných pred 1.10.1988, ale bol mu priznaný invalidný dôchodok, ktorý sa podľa § 293 ods. 9 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z.z. považuje od 1.1.2005 za starobný dôchodok. Uviedla, že zvýšenie podľa § 293aw zákona sa na invalidné dôchodky priznané podľa právnych predpisov účinných pred 1.10.1988 nevzťahuje.

Navrhovateľ v opravných prostriedkoch ako aj v odvolaní v podstate trval na tom, že „prepočet“ dôchodku podľa § 293aw zákona sa mal vzťahovať aj na jeho prípad, hoci mu bol pôvodne priznaný invalidný dôchodok.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa postupovala správne a v súlade so zákonom, keď zmenovým rozhodnutím zo dňa 15.5.2009 zamietla žiadosť navrhovateľa z dôvodu, že mu bol podľa predpisov účinných pred 1.10.1988 priznaný invalidný a nie starobný dôchodok, ktorý sa až podľa zákona č. 461/2003 Z.z. začal považovať za starobný dôchodok. Z ustanovenie § 293aw zákona jednoznačne vyplýva, že toto zvýšenie starobného dôchodku, vyplývajúce priamo zo zákona, sa týka len poberateľov starobných dôchodkov, ktorým bola suma starobného dôchodku určená podľa predpisov účinných pred 1.10.1988 z redukovaného PMZ. Toto ustanovenie nemožno vykladať extenzívne a zahrnúť pod neho aj poberateľov invalidných dôchodkov určených podľa predpisov účinných do 1.10.1988, tak ako to žiadal navrhovateľ.

Podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za správne. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. decembra 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová